

తెలుగువారు మంచివారు! ఆవేదనను సహితమూ ఆవ్లోదంగా భలంచారు. పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణమంతా ఓ అడవి! సీతమ్మ వారిలా పాదయాత్రలు చేసాం!

కొరడవీ కాదు, కార్లు నడిచే అడవి కాదు. ఎండ మండింది. చినుకు చినుకు జల్లులతో... చిటపట చిరు సవ్వడితో... వానజడి ఆడింది వయ్యారంగా...! అంటూ ప్రకృతి పరమశిచింది. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో కళాకారుల గజ్జల సవ్వడికి భూమి పులకిస్తే... కళామతల్లి ముద్దుబిడ్డల ప్రదర్శనలకు వినీలాకాశం ద్రవించింది. ఆదరించేందుకు వచ్చిన తెలుగు భాషాభిమానులకు సైతం చిరుజల్లులతో ఆకాశం నుంచి ధారాపాతంగా వర్షం కురిసింది. ముసురుకున్న మబ్బులు, చల్లని పిల్ల గాలులు, చిటపటచినుకులతో ఆహ్లాదకర వాతావరణంలో తెలుగు మహాసభలు మూడు రోజులు ముచ్చటగా ముగిశాయి. గత మూడు రోజులుగా ఆడి, పాడి, చిందేసిన కళాకారులు... తమ కవితలతో సభికులను ఆకట్టుకున్న కవులు... ఇలా ఎందరో మహానుభావులు అందరూ తిరునగరిలో తెలుగు జాతరను జరిపారు. ఒక జ్ఞాపకంలా దాచుకొని వెనుదిరిగారు. తెలుగు భాషాభివృద్ధి మకుటుంతో జరిగిన త్రిదిన సభల్లో అతిథులు అహూతులు భోజనాలు అందకపోయినా, జనం విరగబడ్డారు. చివరిరోజున వీరి నిరాహారత పరిస్థితిని చూచి పుడమి తల్లి ప్రసవ వేదన పడింది. అది చూచిన ఆకాశం ధారధారలుగా వర్షం కురిపించింది.

నాల్గవ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు పల్లె ప్రాంతాల్లో ప్రతి ఏటా జరిగే తిరునాళ్లను తలపించాయి. ఈ ఉత్సవాలకు విద్యావంతులు, భాషాభిమానులు ప్రతినిధులుగా హాజరై రానున్న కాలంలో తెలుగు భాష వ్యాప్తికి జరగవలసిన వివిధ అంశాలను చర్చించగా, మరోవైపున ఈ ఉత్సవాలను తిలకించడానికి రాష్ట్రం నలుమూలల నుంచి ముఖ్యంగా చిత్తూరు జిల్లా గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి సందర్శకులు భారీగా తరలివచ్చారు. పాఠశాలల విద్యార్థులు, యువతీయువకులు, గ్రామీణ ప్రాంత వాసులు పెద్ద ఎత్తున తరలివచ్చారు. శనివారం ఉదయం ఒక్కవైపున మబ్బుతో చినుకులు పడుతున్నప్పటికీ, మహాసభల ప్రాంగణంలో జానపద కళావేదిక వద్ద గంగిరెద్దుల వారు తమ ప్రదర్శనలను ప్రారంభించి, సందర్శకులకు వినోదాన్ని అందించారు. సన్నాయి, డోలు, వాయిద్యాల సంగీతం మధ్య గంగిరెద్దుల ఆటలు అక్కడి సందర్శకులను గొప్పగా ఆకర్షించాయి. జానపద కళాకారులు తమ కోలాట ప్రదర్శనలు, లంబాడి నృత్య ప్రదర్శన కూడా వానలోనే నిల్చిపడం మరో విశేషం. జానపద, రంగస్థల కార్యక్రమాలను తిలకించడానికి ఏర్పాటుచేసిన ప్రాంగణాలు కిక్కిరిసాయి. ప్రదర్శనశాలల్లో శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటుచేసిన వ్యవసాయ ప్రదర్శనలు, తెలుగు సినిమాపై ఏర్పాటుచేసిన ఛాయాచిత్ర ప్రదర్శనలు, లేవాక్వి అభిరూప వస్తువులు సందర్శకులను విశేషంగా ఆకట్టుకున్నాయి.

మూడున్నర దశాబ్దాల తరువాత ప్రారంభమైన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు మూడు రోజులపాటు క్రిక్కిరిసిన, వేలాదిగా తరలివచ్చిన తెలుగువారు తెలుగు తల్లికి నీరాజనం పట్టారు. ఇసుకపోసినా క్రింద రాలనివిధంగా జనం వచ్చారు.

ఒకవైపు గంగిరెద్దుల ఆట, మరోవైపు 'కులుకుగ నడవరే కొమ్మలారా' అంటూ నృత్యం. ఒకచోట 'భరత ఖండంబు నా పాఠశాల' అనే పద్యగానం, మరోచోట తెలుగుని ఎలా బతికించాలనే చర్చ, వీటిని చూడడానికి, వినడానికి తండోపతండాలుగా జనం. వానలో తడుస్తూ ఎగబడుతున్న ప్రజల్లు చూచాక 'ఎండలో వత్తురు, వానలో వత్తురు' అన్నవయ్య పదం సత్యమైంది. చీరకట్టుతో, తలనిండా పూలతో అచ్చ తెలుగు అమ్మాయిల్లా ముస్తాబై వేలాదిమంది కాలేజీ విద్యార్థినులు వచ్చారు. అంతటా సందడి, పండుగ వాతావరణం. ముందస్తు ఊహించలేని ఎక్కువమంది రావడం ప్రతినీధులకు ఇబ్బందయింది. చిత్తూరు జిల్లా నలుమూలల నుంచి వరదలా జనం వచ్చిపడ్డారు. దారి పొడవునా పులివేషాలు, తప్పెటగుళ్లు, కోలాటాలు, పౌరాణిక పాత్రల వేషగాళ్లు కనిపించడంతో ప్రతినీధులు రాలేకపోయారు.

ఒకవిధంగా నాలుగవ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో 'ఎంత జనసందోహం' కేరింతలతో జరిగినవో అంతగాను అపశృతులు పలికాయ్. వేలాది మైళ్ళు, సాగరాలను దాటి ప్రతినీధులుగా ఆహ్వానితులుగా వచ్చిన వారెవ్వరికీ వసతి సౌకర్యం కలిపించలేకపోయారు. వారుగా వసతి గృహాల్లో తలదాచుకోవాలని ప్రయత్నిస్తే, కలెక్టర్ గారు ఆ నాలుగు రోజుల పాటు, చిన్నా పెద్దా హోటళ్ళనన్నిటిని తమ

దిగ్బంధనలో పెట్టుకున్నారు. మలేషియా నుంచీ వచ్చినవారు, లండన్ యితర పాశ్చాత్య దేశాల్నుంచి వచ్చినవారు ధర్మా చేస్తే, నూరూ నూట ఇరవై మందికి 20, 25 గదుల నిచ్చారు. ప్రతినీధులకు, వివరాలు తెలిపేవారే లేదు. వసతిని కూర్చేవారే లేదు. ఫోను తీయరు. అదవా తీస్తే మేమేమీ చేయలేము - మీకో నమస్కారం అంటారు. రాష్ట్రపతి ఈ సభల ప్రారంభానికి వచ్చి సందున, వేలాది పోలీసులూ, వందలాది అధికారులూ, సమాచార శాఖల వారితో తిరుపతి నిండిపోయింది. ఆహ్వానితులు కొందరి కళ్ళకు ఆ ఉన్న రెండు కాళ్ళకూ సంకెళ్ళు వేసింది. ●

మహిళ వేషంలో నృత్యం చేస్తున్న కరించగల్ జిల్లా కళాకారుడు ధర్మకుమార్

ఆంధ్ర వాఙ్మయమెంతో అలతి అలతి పదాల శారదాంబ!

మొల్ల రామాయణంలో వర్ణనలు ఎన్నడగినవి. కృష్ణరాయలను కృష్ణునితో పోలుస్తూ, మొల్ల చెప్పిన పద్యాలు భాషావైభవానికి చేద్రాలు

అవధాన సుధతో పదాలు పారిజాతాలు

బహ్వ, గహ్వ, ప్రహ్వ, జిహ్వ పదాలిచ్చి అందమైన కందంలో అంబను స్తుతించమన్నాడో పుచ్చుకుడు. అవధాని కావూరి పూర్ణచంద్రరావు కలుగజేసుకుని బహ్వజ్ఞ హిమనెదిరిచి, గహ్వగ తింగూరి జగతి గాచిన దుర్గన్ ప్రహ్వంబగు సుదువుల నా, జిహ్వయు సుతియించు నెల్ల చిత్రము లలరన్...' స్పందించారు. నిజానికి స్పందించినది ఆయన కాదు. ఏ పదాలయినా ఫరవాలేదని, మనకే సొంతమై, అవధానానికి అడ్డుండదని చెప్పింది ఆంధ్ర వాఙ్మయమే.

ఎందరో మహానుభావులు

'ఎందరో మహానుభావులు అందరికీ వందనములు' అచ్చ తెనుగు పదాలను ఆలపిస్తే వచ్చే మాధుర్యం వాగ్గేయకారుడు త్యాగరాజస్వామికి తెలిసినంతగా మరెవ్వరికీ తెలుసు. ఇహ అన్నమయ్య 'నానాటి బదుకు నాటకము' అంటూ జీవితసత్యాన్ని విడమరించి చెప్పగలగడం వాడుక భాషా మహత్యం. తల్లిదండ్రుల మీద దయలేని పుత్రుండు, పుట్టనేమి వాడు గిట్టనేమి... వేమన పద్యాలు పండిత పామర రంజకాలు. అల్పకవిని ఎద్దనవలె మొద్దనవలె గెద్దనవలె కుందవరపు కవి చౌడప్పా అనేసి గమ్మున కూర్చున్నాడు చౌడప్పడు.

ఎక్కడనుండి రాక యిటకు, ఎల్లరున్ సుఖులే కదా... బావా ఎప్పుడు వచ్చితివు... అయినను పోయిరావలయు హస్తినకున్... అంటూ పాండవోద్యోగ విజయాలు నాటకంలో కృష్ణుడు చెలరేగుతుంటే ఒకటే ఈ (గో)లలు. తిరుపతి వేంకటకవుల మెడలో పూల మాలలు. ఇప్పటికీ ఈ పద్యాలు వింటూంటే అంతరంగ మూలాలో ఏదో చెప్పలేని అందమైన అనుభూతి. 'చిలకమర్తి వారి గయోపాఖ్యానం' నాటకం కూడా ఊరూ వాడా మారుమోగిందే. 'వేమునకు పానకము పోసి పెంచినటుల... త్రాచుపామును పాలుపోసి కాచినటుల...' అర్జునుణ్ణి చూసి నల్లనయ్య తెల్లబోయిన ఘటన కల్పనలే కల్పన. ఈ నాటకంలో 'మందాకినీనందన కుంభసంభవ రాధేయ ప్రముఖ వీరయోధ గల్పితమగు ధార్తరాష్ట్ర సైన్యము' అనే గద్యం బహుహృద్యం.

రుషి వంటి నన్నయ రెండవ వాల్మీకి. తిక్కన్న శిల్పము తెనుగు తోట. పోతన్న తెలుగుల పుణ్యపేటి. ఒక్కడు నాచన సోమన. ఇలా నాటి మేటి కవులందరికీ పేరు పేరునా నీరాజనాలు పట్టారు జ్ఞానపీఠ్ విజేత విశ్వనాథ సత్యనారాయణ. రామాయణ కల్పవృక్షం, కులమతాలు గీచుకొన్న గీతలచొచ్చే, పంజరాన కట్టుపడను నేను, నిఖిల లోకమెట్లు నిర్ణయించిన నాకు తరుగు లేదు విశ్వనరుడను నేను అనిన జాషువా, అలతి అలతి పదాలతో జయజయద్వానాలు చేశాడు. ఆకులో ఆకునై పూవులో పూవునై కొమ్మలో కొమ్మనై నును లేత రెమ్మనై... కృష్ణశాస్త్రీయంగా నడిచిన కవిత్వం ఎంతటి కమనీయం. యెంకి వంటి పిల్ల లేదోయ్ లేదోయ్, మెళ్లో పూసలపేరు, తల్లో పూవుల సౌరు, కల్లెత్తితే సాలు కనకాభిషేకాలు... నందూరి యెంకిని నాయుడుబావ వచ్చి వ్యవహారికంలో ప్రేమించేశాడు. నన్నెవ్వరావరీవేళ... నాధాటి కోపలేరీ వేళ... బసవరాజు గేయాలు ఆంధ్రదేశాన్ని ఉద్రాతలాగించాయి.

నేను సైతం ప్రపంచాగ్నికి సమిధ నొక్కటి ఆహుతిచ్చాను... ఎండకాలం మండినప్పుడు గబ్బిలం వలె కాగిపోయాడు శ్రీశ్రీ. అగ్నిపుల్ల, సబ్బుబిళ్ళ అన్నీ కవిత్వానికి సరకూ నపేవేనని తేల్చిపారేశాడు. నా కవిత్వం కాదొక తత్వం, మరికాదు మీరనే మనస్తత్వం... బాలగంగాధరుడు స్వచ్ఛమైన 'తిలక'పలుకులు పలికాడు. దేనికయినా నేరెధి, పేరెధి అనే రుక్కాయి (రుక్మిణీనాథ శాస్త్రి) శ్రీరంగం నవకవితను గురించి చెబుతూ, మాగాయి కందిపచ్చడి సామానోయ్ సరదాపాటకు అనేశాడు.

ఇహ గురజాడ, శ్రీపాదశాస్త్రి...

సాయంకాలమైంది. సంతలో సామాను కొనిపెడతానని నెలరోజుల కిందట ఇరవై రూపాయలు పట్టుకెళ్లి డాన్సింగ్ గర్లకింద ఖర్చుపెట్టాను. విజయనగరం బొంకుల దిబ్బ మీద గిరిశం చేత నానారకాల బొంకులూ వాడుకభాషలోనే బొంకించాడు గురజాడ. ఎవరు వారు. కౌండుశ్రౌతిని. అంతా కులాసానా, నీ ఆశీర్వదచనబలంతో, నువ్వు క్షేమంగా వచ్చావా. జిరున చీద లేదురా... శ్రీపాద కథలో పాత్రలో మనతో మాట్లాడుతున్నట్టే ఉంటాయి. సుబ్బయ్య సుందరుడు కాదు. ఇది సుబ్బయ్య అభిప్రాయం. సుబ్బయ్యకి జమీందారీ లేదు. అది అతని భార్య సావిత్రికి కోపకారణం. సుబ్బయ్య సంగిరిపింగిరిగాడు. సావిత్రి అన్న వెంకటరావు ఈసడింపు.... రావిశాస్త్రీయం తెల్లని తెలుగున ముత్యాల స్వరకట్టలే! కట్టలు తెంచుకుంది. బుగతోడు గూడుబండి... వంగి పండు జానపదం వీరవిహారం చేసింది.

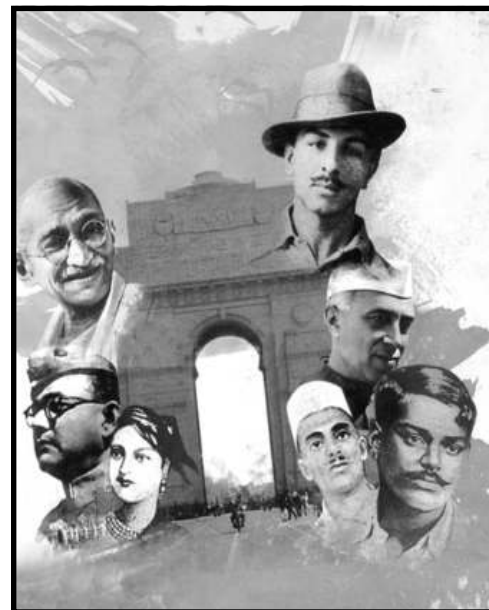
చికిలింత చిగురు...

మింటవనే మేఘమునై, మేఘములోని చంచలనై. చంచల కోరే గురినై, నా గురిలో నేనే నటిస్తా... గుణసుందరుడిగా పింగళి వారు దట్టమైన తెనుగును వెండి తెరమీద విరగ్గాయించారు. చికిలింత చిగురు సంపంగి గుబురు చిన్నదాని మనసు, చిన్న దానిమీద మనసు... చిరంజీవులై నిలిచే పాటలను జనంమీదికి గుప్పించాడు మల్లాది. అది అనాదియు నీవే దేవా. నింగియు నేలయు నీవేగావా... భక్తప్రహ్లాదునికి దాశరథి భక్తితో వంత పాడాడు. పూలదండలో దారం దాగుండని తెలుసు పాలగుండెలో ఏది దాగుండో తెలుసునా... పదాలతో ఆత్రేయ ఆవేదనపడ్డాడు. తోటలో నారాజు తొంగి చూసెను నాడు... భాష రుణం తీర్చుకునే బాటపట్టాడు సిసారె. ఆమని కోయిల ఇలా నా జీవన వేణువు లూదగా... సరాగాలకు పోయాడు వేటూరి.

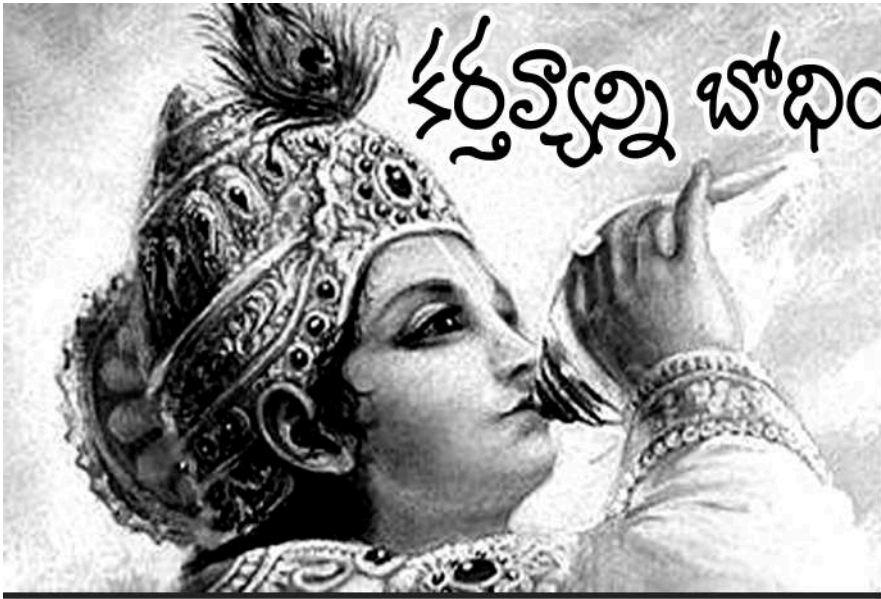
ఇహ నానీల

జారిపో జారిపో కన్నీటి చుక్క మరో బిందువుకు చోటుండాలి కలదా... వివాహమా ఎంతవని చేశావు. నా పుట్టింటికే నన్ను అతిథిని చేశావు. నవ్య కవితారూపంగా నానీలు రంగప్రవేశం చేశాయి. గోపీ బాటలో కవులు జీవితసారాన్ని అక్షరబద్ధం చేస్తున్నారు. నావి, నీవి, వెరసి మనవి అయ్యాయి.

ఇలా చెప్పుకుంటూ వెడితే పైన పేర్కొన్నవారు కొందరే. ఆంధ్రాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని సాహిత్యాన్ని విరబూయిస్తున్నవారు ఎందరో! వీరందరి అంతస్సూత్రం మటుకు తేనెతేటగా, తేటగీతిగా సాగే త్రివింగదేశపు సారస్వతమే. అందుకే మన అచ్చులకి, హల్లులకి, గుణింతాలకి వీటిని కనిపెంచిన అనేకానేక ధాతువులకి వందనం. వందనమంటే మామూలు వందనం కాదు. "క్షోణితలంబు సున్నుదురు సోకగ" పోతన చెప్పినటువంటి పాదాభివందనం.

దేశభక్తుల దీక్షబూని
ఉదూకురక్తు
యువకుల్లారా,
దేశం కోసం త్యాగం
చేసిన ఈ అమర
వీరులనొక్కమూరైనా
స్మరించండి. దేశ
వినాశనానికి
కారకమయ్యే
సమ్మెలను
నిరసించండి.
అమాయకంగా
ప్రాణాలను అపఖతి
కావించకండి. దేశ
భిద్రానికి కారకులు
కాకండి.

కర్తవ్యం బాధించడమే భగవద్దీక్ష మఖ్యద్దేశం!

కలవాడిగ, యుద్ధము చేయుటకు వైముఖ్యుడవైతివనుకుంటారు.
శ్లో॥ అవ్యాచ్యవాదాంశ్చ బహూనదివ్యన్తి తవాహితాః
నిదంతస్తవ సామర్థ్యం తతోదుఃఖతరమేను కిమి ।
- నీ శత్రువులు నీ సామర్థ్యమును నిందిస్తారు, నిన్ను
అనరాని మాటల నెన్నో అంటారు. పరుష వాక్యములాడుతారు.
ఇంతకు మించిన దుఃఖమేముంటుందయ్యా!
శ్లో॥ హతోవోప్రాప్స్యసి స్వర్గం జిత్వానా భోక్త్యసే
తస్మాదుత్తిష్ట కౌంతేయా యుద్ధాహ కృతనిశ్చయః
- అర్జునా ఒకవేళ యుద్ధమును చంపబడితిచో స్వర్గమును

క్రొబ్బం మాస్యగమః పార్థవైతత్వయ్యుపపద్యతే ।
క్షోద్రం హృదయదౌర్బల్యం త్యక్త్వోత్తిష్ట పదంతప ।

- అర్జునా! పిరికితనంపాలు కావద్దు. వీరుని (నీకీది) ఉచితం కాదు, పరంతపా!
తుచ్చమైన హృదయ దౌర్బల్యమును విడిచిపెట్టు. యుద్ధమునకు (ఇక్కడ యుక్తము
అని చెప్పుకుందాం) నడుము కట్టుము! అన్నాడు కృష్ణ పరమాత్మ.
ఇదే విషయాన్ని స్వామి వివేకానందులు కూడా - యువకులారా! పిరికి
తనమును వీడండి, వందమంది యువకులైనా నా ముందుకు రండి. మీ శక్తి
సత్యమనే ధర్మంలోనే ఉన్నది. కర్తవ్య విముఖులు గాకండి అన్నారు స్వామి
వివేకానందులు. ఆయన 'గీత'ను పూర్తిగా విశ్వసించారు.

కృష్ణపరమాత్మ ఎవరు చేయవలసిన పనులను వారు చేయాలి. నీవు నిమిత్త
మాత్రుడవై! కర్మఫలమును నాకు వదలి
వేయుము. ఈ యుద్ధమును చేయాలి.
సక్షత్రయులు ఎప్పుడూ భీరువులు కారాదు!
భీర వచనములను పలుకరాదు.

శ్లో॥ అధచేత్స్యమియం ధర్మం
సంగ్రామంత నకరివ్యసి
తతస్సద్ధర్మం కీర్తించ
హిత్యాపౌప మద్యాప్స్యసి ।

- ధర్మయుతమైన ఈ యుద్ధమున నీవు
చేయకుండినచో స్వధర్మమును, కీర్తిని
పోగొట్టుకొనుటయే గాక పాపమును
పొందుదువు.

శ్లో॥ అకీర్తించాపి భూతాని కథయిష్యంతి
తేవ్యయాం
సంభావితస్య చాకీర్తిః మరణాదరీతి
రిచ్చతే ।

- లోకులు నీయొక్క అసామర్థ్యతను
శాశ్వతంగా చెప్పుకుంటారు. మాననీయు
నికి అపకీర్తి కన్నను మరణమే మేలని
గ్రహించు.

శ్లో॥ భయాద్రణా దుపరతం మస్యంతేన్దే
త్వాం మహారథి
యేషాం చత్వం బహుమతోభూత్వా
యాస్యసి లాఘవమ్ ।

- ఇంతవరకూ నిన్నెల్లరు యోధులూ
మహారథుడవని భావించినవారే నిన్ను
చులకన చేయుదురు. నిన్ను యుద్ధభీతి

పొందెదవు, జయం పొందతివేని రాజ్యము ననుభవించుదువు. కావున నేను చెప్పినట్లు
యుద్ధము సేయుటకు సంసిద్ధుడవు కమ్ము.

శ్లో॥ సుఖదుఃఖేసమేకృత్వా లాభాలాభౌ
తతోయుద్ధాయ యుజ్యస్య జైవం పాపం మవాప్స్యసి ।
- అర్జునా, సుఖదుఃఖాలు, లాభసంపాదాలు, జయాపజయాలను సమంగా భావించి
యుద్ధమునడుక్తుడవు కమ్ము! అలా చేసిననాడు నిన్నే పాపము నంటదు అన్నాడు
పార్థసారథియైన శ్రీకృష్ణుడు.

శ్రీకృష్ణపరమాత్మ అవతారపురుషుడు. ఆయనకు సర్వమూ విదితమే.
చేసేదంతయూ ఆయనే! కానీ ఆ కీర్తిని తన భక్తులు పొందేట్లు చేస్తాడు. ఉత్సాహ
పరుస్తాడు. వారి వీరశౌర్యాలకు కారకుడాయనైనా, భక్తజనవల్లభుడైన ఆయన
ఆ కీర్తిని భక్తులకనుగ్రహిస్తాడు. దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ ఆయన అనుగ్రహాలే.
చైతన్యపరిచే సమయం, వచ్చింది. విజయనామ సంవత్సరం అవినీతిపరులను
అధర్మ పరులనూ శిక్షించే కాలమనినా ఊహ!

రాహుల్ కాశ్మీర్ రాఘవీంద్రగిరిలా వృద్ధాశ్రమ్, నువ్వే నెం. 2 కాదు నెం.1 వే!

మీ ముత్తాత మోతీలాల్ నెహ్రూ
కాశ్మీర్ మహారాజా వంటివాడు. మీ
తాత జవహర్లాల్ నెహ్రూ తొలి
భారత ప్రధాని. మీ నాయనమ్మ ఇంది
రమ్మ కూడా! తొలి భారత మహిళా
ప్రధాని. మీ తండ్రి రాజీవ్ తొలి యువ
ప్రధాని. మీ తల్లి సోనియా ప్రధానికి
మించిన ప్రధాని. మీరందరూ
నెహ్రూలే నయ్యా. నీవు రాహుల్
నెహ్రూ యని పేరు పెట్టుకో! ఏ దృష్టి
తగలని ప్రధానియౌతావ్. 'గాంధీ'
పేరులు మీ వంశానికి అచ్చిరాలేదు.
నెహ్రూ వంశీయుల పేర్లు నవ
భారత నిర్మాణానికి నేతలుగా ఖ్యాతి
నొందుతాయ్. నీవు త్వరగా పెళ్ళాడి
ఓ బుల్లి నెహ్రూకు తండ్రి వయ్యావంటే
నీవు రిటైరయ్యే నాటికి బుల్లి నెహ్రూ
రాహుల్ ప్రధాని వయసువాడవుతాడు.
మీది తరగని తిరుగులేని రాజవంశ
మవుతుందయ్యా?

అయ్యోదే..

ఎస్టీఆర్ ఎంతగా ఎదిగారో, బివరకు అంతగా ఒదిగిపోయారు!

తొలి తరం సిని నటులకు మూలాలు రంగస్థలమీద ఉండేవి. సందమూరి తారకరామారావు పూర్తిస్థాయిలో రంగస్థల నటులు కాకపోయినా... నాటకాల్లో నటించిన అనుభవం ఉంది. విజయవాడలో ఎస్.ఆర్. కళాశాలలో చదువు కొనేటప్పుడు 'రాచమల్లని దౌత్యం'లో నాగమ్మ వేషం ధరించారు. తమాషా విషయం ఏమిటంటే - తల్లి ఇచ్చిన పట్టుచీర కట్టుకున్న ఎస్టీఆర్ మీసాలు తీసేందుకు మాత్రం ఒప్పుకోలేదు. గుంటూరు ఏసీ కాలేజీలో బియ్యే చదువుతుండగా 'మల్లమ్మ ఉసురు' నాటకంలో తాండ్ర పాపారాయుడి పాత్రలో జీవించి ప్రథమ బహుమతి అందుకున్నారు. నాటి ప్రముఖ దర్శకులు పుల్లయ్య 'కీలుగుర్రం'లో నటించమని ఎస్టీఆర్ ని అడిగారు. అయితే బియ్యే పూర్తిచేయాలనే ఉద్దేశంతో ఆ అవకాశాన్ని వద్దన్నారు. ఆ తరువాత విజయవాడ దుర్గాకళామందిరంలో వారం రోజులపాటు రాష్ట్ర స్థాయి నాటక పోటీలు నిర్వహించారు. ఎస్టీఆర్ 'చేసిన పాపం' అనే నాటకాన్ని ప్రదర్శించారు. ఈ పోటీకి నాటి సిని దిగ్గజాలు పుట్టిరాజ్ కపూర్, శాంతారామ్, బీఎన్ రెడ్డి, హెచ్.ఎమ్.రెడ్డి, ఎల్వీ ప్రసాద్ న్యాయనిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు. ఆ నాటకానికి ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది. ఎస్టీఆర్ నటనను అందరూ ప్రశంసించారు. శాంతారామ్ ఆయన సినిమాలో అవకాశమిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. కొన్నాళ్లకు ఎల్వీ ప్రసాద్ నుంచి కబురు రావడంతో తెనాలి వెళ్ళే... అక్కడ ఎస్టీఆర్ కి ఫోటో షూట్ చేశారు. తరువాత మద్రాసులో మేకప్ బెస్ట్ చేశారు. ప్రస్తుతానికి ఈ సినిమా తీయడంలేదు. పిదప చెబుతామని చెప్పడంతో ఎస్టీఆర్ నిరాశ చెందారు. సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఉద్యోగంలో చేరారు.

మరోసారి ఎల్వీ ప్రసాద్ నుంచే ఉత్తరం. 'ప్రముఖ దర్శకులు బి.ఎ.సుబ్బారావు 'పల్లెటూరి పిల్ల' తీయబోతున్నారు. మీరు రావాలి' అని అందులోని సారాంశం. ఎస్టీఆర్ ని చూడగానే సుబ్బారావు మా సినిమాలో హీరోవి నువ్వే అన్నారు. అయితే ప్రసాద్ గారికి చిన్న సందేహం వచ్చింది. 'ఏదైనా చిన్న పాత్ర నుంచి పెద్ద పాత్రలకు వెళ్ళే అనుభవం వచ్చి రాణింపు ఉంటుంది. ముందు నేను తీసే 'మన దేశం'లో చిన్న పాత్ర ఇస్తాను. అది బాగుంటే మీరు అవకాశం ఇద్దురుగాని' అన్నారు. 'మీరిస్తే ఇవ్వండి, నా అభిప్రాయం మార్చుకోను' అంటూ సుబ్బారావు చెప్పారు. తరువాత రోజే సుబ్బారావు ఆయనకు రూ. 1116 అడ్వాన్సుగా ఇచ్చి ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేయండి' అన్నారు. 'మన దేశం' చిత్రానికి కృష్ణవేణి నిర్మాత. ఆ

సినిమాలో నటించినందుకు చిత్తూరు వి.నాగయ్య రూ. 90 వేలు, సి.హెచ్. నారాయణ రావు రూ. 25 వేలు పారితోషికంగా ఇచ్చి ఎస్టీఆర్ కు రూ.250ల యిచ్చారు.

సినిమాలో పాల్గొన్నాక ఎస్టీఆర్ చెప్పిన తొలి సంభాషణ 'ఇంత చిన్న కానిస్టేబుల్ ఉద్యోగం నుంచి ఈ స్థాయికి ఎదిగాను' అన్నారు. ఆరోజు అన్నట్టు గానే ఊహించని ఉన్నతికి ఎదిగారు.

కృష్ణుడు, రాముడు, దుర్యోధనుడు సురుడు, భీముడి వంటి పాత్రల్లో శ్రీరాముడూ, శ్రీకృష్ణునిగా భావించేవారు తలూ. తెల్లవారిగట్ల కోడి కూతకు లేవడం గమనించిన నిర్మాతలు ఆయన ఒకరు తలమీద మరొకరు కాళ్ళు పెట్టి ఆయన లేచి బయటకు వచ్చేసరికి నమస్కారములు చేసి కాలుషీటు దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటుంటే, ఒక రచయిత (పేరెండుకు

వంటి పాత్రల్లో రావణా ఎస్టీఆర్ ను నిజమైన అభిమానులూ, నిర్మా ముందుగా ఆయన వాకిట ముందే 'కూ్యా' కట్టి పడుకుని ఒక్కొక్కరూ పాద

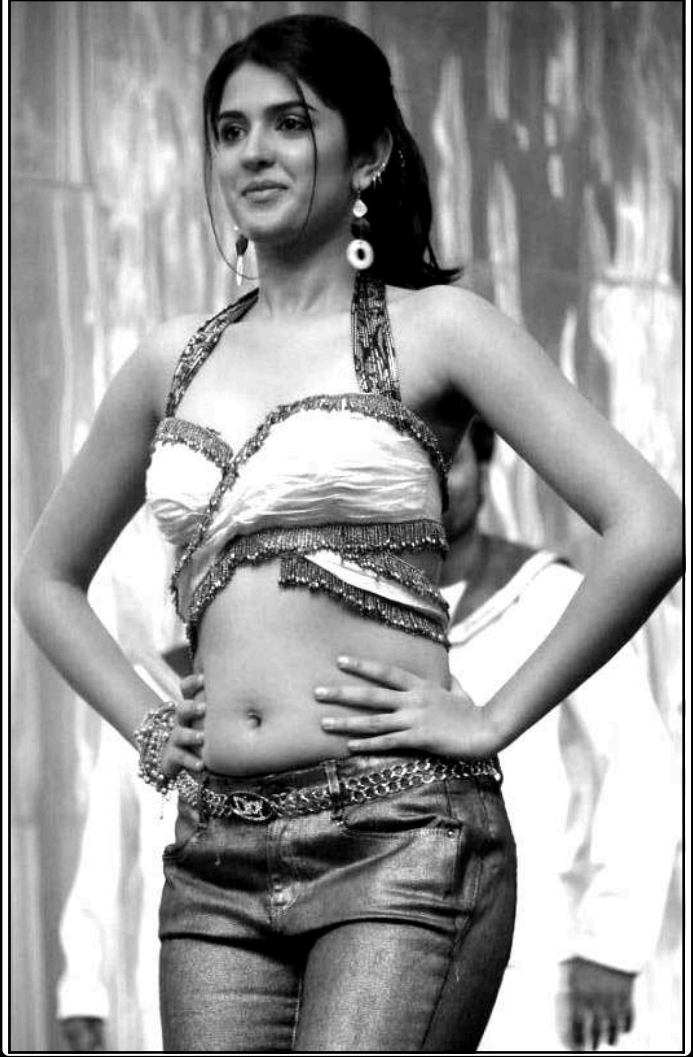
లెండి) పాదాలకు నమస్కరించి హారతి యిచ్చే వారు. భూతాల రాజు గారు మేకప్ వేసుకుని వచ్చిన ఎస్టీ ఆర్ కు కొబ్బరికాయ దిప్పి తీసేవారు. లైట్ బాయ్ లను సహితము 'గారూ' అని గౌరవంగా పిలిచే ఎస్టీఆర్, యీ పాదపూజ లన్నీ చూచాక ఆయనలో 'మా' అనే 'Royal We' ప్రారంభమైంది. ఆ ఉన్న తొన్నత్యాల్ ను చూచిన ఒకాయన ఎస్టీయార్ రాజ కీయాల్లోకి గొనివచ్చారు. తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపించిన ఆరు మాసాల్లోనే ఐదు పదులుగా ఉన్న కాంగ్రెస్ పీఠమును వేళ్ళతో పెకళించి, పెద్ద విజయంతో ప్రపంచమే విన్ను పోయేట్లు వీర శూర ముఖ్య మంత్రియై పసుపుదనంతో రాష్ట్రాన్ని ముంచెత్తేసారు. చరిత్రలో ఏ నాయకుడూ పార్టీ అంత పకడ్బందీగా, క్రమశిక్షణతో నడిపినవారు ప్రపంచ చరిత్రలో లేరు. సినిమా రంగంలో అన్ని కోట్లు సంపాదించినవారు అసలు లేరు. ఎదురుగుండా

నిలిచి ధైర్యంగా మాట్లాడిన ధీరులూ లేరు. సింహంలా జీవించిన వ్యక్తి. దేశ నాయకుల్ని తన గుప్పెటకు తీసుకువచ్చిన శక్తిమంతుడు, భార్య బసవరామతారకం పోయిన తరువాత ఆయనజీవితం కృష్ణపక్షంలోకి వచ్చింది. పిల్లలకందరికీ ఇళ్ళు కట్టించి, ఎవరి ఆస్తులను వారికి పంచారు. ఎంతో పెద్ద సౌధంలో ఒంటరివాడయ్యాడు. పట్టించుకొనేవారు లేరు. ఒకసారి భానుమతి హైదరాబాదులో ఎన్టీఆర్ ని చూడడానికి వెళ్ళారు. బాహుటంగా ఉన్న పెద్ద హాలులో ఒంటరిగా హాలులో కుర్చీలో కూర్చుని గోడమీద ఉన్న అర్ధాంగి బసవరామతారకం ఫోటోను చూస్తూ, దైన్యంగా ఉన్నారు. ఆ దృశ్యాన్ని చూచిన భానుమతి హృదయం కదలిపోయింది. ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయ్, ఎన్టీఆర్ ది ఎంత పెద్ద కుటుంబం, ఎంతమంది సంతానం, ఎంత ఆస్తి, ఎంత సంపద, టాటా, బిర్లా, అంబానీలా ఆయన సంపాదించి, దోసెళ్ళతో ఆయన సంతానానికి పంచి యిచ్చాడు. ఒంటరితనమనే అనారోగ్యం, ఎవరూ తనకు లేరని దైన్యం ఆయన్ను వెంటాడింది. రాజులా బ్రతికి తనదైన ప్రతిభతో విశాలాంధ్ర భూమి నుంచీ, వినీలాకాశం వరకూ ఆయన ఖ్యాతి విస్తరిల్లింప చేసినవాడు. ఆయనకు ఎదురుగా నిలిచి మాట్లాడే ధైర్యం, స్వేచ్ఛం కలవారు ఎవరూ లేని వారయ్యారు. నలుపూసల్లా అదృశ్యులయ్యారు. నీటిలోని మొసలి బలాధ్యత నీరసించిపోయి ఒడ్డునున్న బల్లిసామ్యంలా, ఆ కుర్చీకే ఆయన బల్లిలా అంటుకుపోయారు. మందిచ్చేవారు లేరు, మాట మాట్లాడేవారు లేరు. ఆ దృశ్యం గుండె దర్పం గల భానుమతి కళ్ళవెంట అశ్రువులు రాల్పించిందంటారు. గీతా సుబ్బారావు మాటలను 'తెలుగు విద్యార్థి' తేటపరిచింది.

పదిమంది మధ్య బ్రతికినవాడు, బసవరామతారకం అనుంగు వాళ్ళల్వలతో రాజులా బ్రతికిన ఎన్టీఆర్ సపర్యలకు అభిమానంతో వచ్చిన లక్ష్మీపార్వతి అర్ధాంగిగా తోడు వచ్చింది. ఆ తోడు రావడం ఎవరికీ ఇష్టంగాకపోవడమే కాదు, ఆయన్ను పదవీచ్యుతుణ్ణి చేయడానికి పథకం వేయించింది. అందరు ఎం.ఎల్.ఎలనూ వెన్యాయో హోటల్లో బంధించడం, ఎన్టీయార్ హృదయాన్ని అడ్డంలా పగుళ్ళు తీసింది. అసలే ఆవేశపరుడూ, ఆత్మగౌరవం కలవాడు ఎన్టీఆర్ రాజమహల్ ను వీడి, మండుటెండలో వెన్యాయో హోటల్ గేటు ముంగిట పడ్డాడు.

బ్రదర్లూ! నేను మీ యన్టీఆర్ ను వచ్చాను. రోడ్ మీదకు వచ్చి మిమ్మలినందర్నీ పిలుస్తున్నాను అని పిలిచారు. ఎన్టీఆర్ కారణంగా ఎదిగిన ఎం.ఎల్.ఎ.లు బయటకు రాలేదు. తొంగి చూడలేదు. ఆయన తన జీవితం చివరి దశలో, లక్ష్మీపార్వతిని తన ఆత్మీయ దైవం వేంకటేశ్వరస్వామి సమక్షంలో పెండ్లాడి, చివరి శ్వాస వఱకూ, ఆయన నిర్మించుకున్న నిరాడంబర గృహం బంజారాహిల్లులోని గృహంలోనే గడిచారు. ఎన్టీఆర్ ఏకాంతపు ఘోరక నరక జీవితాన్ని భరించలేక ఆ 70 వయసులో లక్ష్మీపార్వతిని వివాహం చేసుకోవడం సరియైన నిర్ణయమేనని ప్రఖ్యాత నటీమణి పి.భానుమతి తనతో చెప్పారని గీతా సుబ్బారావు తెలుగు విద్యార్థి పత్రికలో వ్రాసిన విషయం బట్టి విశదమయింది. దేవేంద్ర భవనాల వంటి భవనాలను చెన్నై హైదరాబాదుల్లో నిర్మించి 11 మంది సంతానానికి పంచి, తాను నిర్మించిన తారక రామా స్టూడియో, తారకరామా థియేటర్ అబిడ్స్ లోని జంట థియేటర్ నూ, అప్పురాపంగా కట్టుకున్న భువనమంత భవనాన్ని సంతతికిచ్చి వేసి, చివరి కాలంలో బంజారాహిల్లులోని సాధారణ ఇంటినీ, బసవరామ తారకరామ స్మారక భవనాన్ని కూడా కట్టుకుని దైన్యజీవితం అనుభవించారు. రాజకీయంగా తానెదిగింపవేసిన తెలుగుదేశం పార్టీ అధిపత్యం, ముఖ్యమంత్రిత్వం పోగొట్టుకుని దుఃఖాతిశయాన్ని, రోషాన్ని అతిశయించలేక, ఎర్రటి ఎండలో, కొలిమిలోని ఇసపకడ్డీలా కాలిపోతున్న టాంక్ బండ్ రోడ్ మీద పడుకుని విలపించడం, అరవడం, విధియనుకోవాలా, రక్తజలగలు వంటి స్వజనం కృత్యమనుకోవాలా, ఏమనుకోనూ? నేనుమనుకోను. చివరి రోజుల్లోని సినిమాలు కలిసిరాలేదు. చివరి రోజుల్లోని రాజకీయం కలిసిరాలేదు. చివరిరోజుల్లోని స్వజనమూ కలిసిరాలేదు. శ్రీరాముడూ, శ్రీకృష్ణుడూ, శివుడూ, అవతారపురుషుడూ, ఆంధ్రుల అభిమానధనుడన్న ఎన్టీఆర్ అన్నిటిని పోగొట్టుకున్న జీవితంగా మారిందని ఊహించలేకపోయాను. నేను దుఃఖాన్ని

సినిమా తరుణి పరికిణి ఓణి ధరించవమ్మా! అమ్మాయీ! నీకిది బాగుందటే!

భరించలేకపోయాను. నా కళ్ళనిండా గోదావరి కృష్ణా నదులు వరదలై 'నీరు' ప్రవేశించినట్లు నా కళ్ళు నీటి కుండలయ్యాయి.

చనిపోయిన ఇన్ని సంవత్సరాల తరువాత హైదరాబాద్ ఎయిర్ పోర్టుకు నటరత్న నందమూరి తారకరాముని పేరు పెట్టాలి, నటరత్న నందమూరి తారక రామునికి 'భారతరత్న' బిరుదమివ్వాలని పోరాడుతూ, ఆరాటపడుతున్న ఈ నోళ్ళన్నీ ఆనాడు ఏమయ్యాయి! మూతబడ్డాయా? ఆయనకు అలయాల కట్టి, నలురోడ్ల కూడళ్ళపై శిలావిగ్రహాలు పెట్టి, పూదండలు వేస్తున్నవారు ఆనాడు లేరా? ఆఘోరాలను చూడ లేదా? వినలేదా? అంధులూ, బధిరులూ! పదవిలో లేనివాడు ఎలా పోతే ఏవను కున్నారా?

కన్నతల్లి బ్రతికున్నంతకాలం, ఆమెను నానాబాధలు పెట్టి, నరకం చూపించి, గొంతులో గుక్కెడు నీళ్ళు పోసిన పాపాన పోనివాడు, ఆమెను చనిపోయిన తరువాత దహనం చేస్తూ, మా అమ్మకు అవుపాలంటే యిష్టం అని, పాలిచ్చే అవును తీసుకువెళ్ళి స్మశానంలోని ఓ రాటకు కట్టేశాడట - అలా వున్నదీ చరిత్ర. వీధి కూడళ్ళలో విగ్రహాలు పెడితే ఆయన చూడవచ్చాడా? 'భారతరత్న' యిస్తే ఆయనకు తెలుస్తుందా? ప్రస్తుతం ఆ పెద్దల తీరు కూడా అలాగే ఉంది. (గీతా సుబ్బారావు కాపీరైటు ఉవాచ.) ఇప్పుడు ఎన్టీయార్ కు 'భారతరత్న' యిచ్చినా, ఆయన చేతులకు స్వర్ణ కంకణాలు తొడిగినా - ఆయన సంక్షోభిత హృదయం సంతోషిస్తుందా? ●

Enjoying the confidence for over 7 DECADES

ASOKA-T®

ASOKA-T

SANDALWOOD TALCUM POWDERS

ASOKA-T

ROYAL FLOWER FAMILY TALC

ASOKA-T

AMLA BRILLIANTINE

MFD & MKTD BY: VIJAYA CHEMICALS & TOILET WORKS, TELANGANA., NO. 95 (OLD NO. 71), PANCHAJANMAN KOIL STREET, ARJUNAKKAM, CHENNAI - 600 116. PHONE: 2475 7204 FAX: 2475 3194

అశోకా-1 శాండల్ పౌడర్ - టాలకం పౌడర్లు మరియు అశోకా-1 అమ్మ బ్రెలియంట్స్

మజ్జిగి త్రాగినవాడే మనోనియోజు

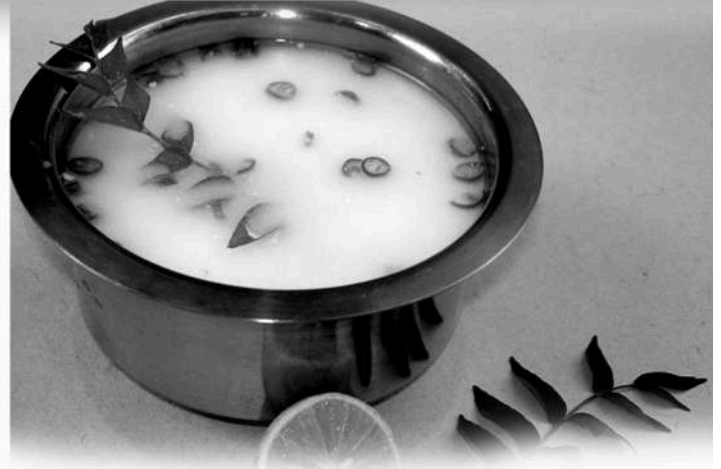
మంచుకొండల్లో ఉండే పరమశివుడుకి మజ్జిగ తాగే అలవాటుంటే ఆయన నీలకంఠుడేలా అవుతాడు? పాలసముద్రంలో ఉండే విష్ణుమూర్తికి మజ్జిగ త్రాగడం కష్టం కాబట్టే, ఆయన నల్లని వాడయ్యాడు! స్వర్గంలో 'సుర' తప్ప మజ్జిగ దొరకకే ఇంద్రుడు అంత దుర్బలుడయ్యాడు. మజ్జిగ తాగే అలవాటుంటే చంద్రుడికి క్షయ వ్యాధి. వినాయకుడికి పెద్ద పొట్ట. కుబేరుడికి కుష్టురోగం, అగ్నికి కాల్చే గుణం ఇవన్నీ వచ్చేవే కాదని యోగారత్నకరం వైద్యగ్రంథంలో ఒక చమత్కారం కనిపిస్తుంది. మజ్జిగ తాగేవాడికి ఏ వ్యాధులు కలగవనీ, తిరిగి రాకుండా వుంటాయనీ, విషదోషాలు, దుర్బలత్వం, చర్మరోగాలు, క్షయ, కొవ్వు, అమిత వేడి తగ్గిపోతాయనీ, శరీరానికి మంచి వర్షస్సు కలుగుతుందనీ దీని భావం. అక్కడ దేవతల కోసం అమ్మత్తాన్ని ఇక్కడ మానవుల కోసం మజ్జిగని సృష్టించారట!

ప్రధాన ద్రావిడ భాషలన్నింటిలో మజ్జిగ అనే పదమే కనిపిస్తుంది. 'మచ్చికై' అని తమిళంలోనూ, మజ్జిగే అని కన్నడంలోనూ పిలుస్తారు. ఇదే పదం ప్రాకృత భాషలో 'మజ్జి'గా కనిపిస్తుంది. సంస్కృతంలో మార్జిత అనే ప్రయోగం ఉంది.

నిండా బాక్టీరియాని కలిగిన ఏకైక ఆహార ద్రవ్యం మజ్జిగ! యాంటీ బయాటిక్ ఔషధాలు బాక్టీరియానే కలిగి ఉంటాయి. కానీ, అవి శరీరానికి వ్యతిరేకంగా పనిచేయటం ద్వారా చెడు బాక్టీరియాను ఎదుర్కొనేలా చేస్తాయి. కానీ మజ్జిగ అనుకూలంగా పనిచేసి, శరీరాన్ని శక్తిమంతం చేయటం ద్వారా వ్యాధిని ఎదుర్కొనేలా చేస్తుంది. అందుకని, మజ్జిగని 'ప్రో బయాటిక్ ఔషధం' అంటారు. ఇందులో సజీవమైన లాక్టో బాక్టీరియా ఉంటుంది. ఇవి ఉపయోగకరమైన సూక్ష్మజీవులు, చిన్న ప్రేవులలోకి వెళ్ళినా సజీవంగానే ఉండి, మేలు చేస్తాయి. విటమిన్లు తదితర పోషక విలువలను వంటబట్టేలా చేస్తాయి. జీర్ణప్రక్రియని సక్రమంగా ఉంచుతాయి. శరీరంలో వ్యాధి నిరోధక శక్తిని పెంచుతాయి. గుండె జబ్బులూ, కేన్సర్ లాంటి వ్యాధులను అదుపు చేయటానికి తోడ్పడుతాయి. మజ్జిగపైన తేరుకున్న నీటిలో ఉపయోగపడే బాక్టీరియా బాగా ఉంటుంది. అందుకని, జీర్ణకోశ వ్యాధులతో బాధపడేవారు మజ్జిగ తేటను వంచుకొని మిగతా మజ్జిగలో మళ్ళీ నీళ్ళు పోస్తుంటే, మన మజ్జిగ మనకే ఉంటుంది. కడుపులోకి కావలసిన బాక్టీరియా చేరుతుంది.

మజ్జిగని నాలుగు రకాలుగా వైద్యశాస్త్రంలో పిలిచారు. గట్టి పెరుగును నీళ్ళు కలపకుండా, మీగడ తీయకుండా చిలికిన మజ్జిగని 'ఘోలకం' అంటారు. మీగడని మాత్రం తీసి చిలికిన గట్టి పెరుగుని మధితం అనీ, నాలుగో వంతు నీళ్ళు కలిపి చిలికినది 'తక్రం' అనీ, సగం నీళ్ళు కలిపి చిలికినది 'ఉదశ్శితం' అనీ పిలుస్తారు. మన ఇళ్ళలో ఎక్కువగా తక్రాన్ని వాడుతాం. అందుకని మజ్జిగకు 'తక్రం' అనే పేరు స్థిరపడింది. ఇది అన్ని దోషాలనూ హరించేదిగా ఉంటుంది. గేదె మజ్జిగకన్నా ఆవు మజ్జిగ ఎక్కువ మేలు చేస్తుంది. చిలకడం వలనే మజ్జిగకు తేలికగా అరిగే గుణం. ఆరగించే గుణం కలుగుతున్నాయి. అందుకనే పాలుకన్నా పెరుగు, పెరుగుకన్నా మజ్జిగ శ్రేష్టమైనవిగా ఉంటాయి. ఫ్రీజ్లోంచి అప్పటికప్పుడు మంచుగడ్డలా ఉండే పెరుగుని తినడానికి మనం అలవాటుపడిపోతాం. షుగర్ వ్యాధి రోగుల సంఖ్య పెరగటానికి, ఆ వ్యాధి తీవ్రత పెరగటానికి ఈ దురలవాటే కారణం. ఫ్రీజ్లోంచి తీసి, బాగా చిలికి, కొద్దిగా వెచ్చచేసిన మజ్జిగ మంచి చేస్తాయని గమనించాలి. ధనియాలు, జీలకర్ర, శౌంఠి మూడింటినీ మెత్తగా దంచి, తగినంత ఉప్పు చేర్చిన పొడిని కొద్దిగా కలుపుకంటే ఆ మజ్జిగ ఎక్కువ మేలు చేస్తుంది. జలుబు, పడిశభారం ఉన్నవాళ్ళు మజ్జిగని కాచి తాగాలని ఈ గ్రంథం సూచిస్తుంది.

పుల్లని మజ్జిగలలో సగం పాలు కలిపి కాచిన దాన్ని 'కూర్చిక' అంటారు. మజ్జిగలో పాలు, బెల్లం, తగినంత చేర్చి కాస్తే "తేమనం" అనే తెలుగు పంటకం తయారవుతుంది. బెల్లానికి బదులుగా అల్లం మిర్చి, కొత్తిమీర, ఇతర సంబారాలు వేసి కాచిన మజ్జిగ పులుసు, మెంతులు తేలికగా నూరి తాళింపు పెట్టిన మెంతి మజ్జిగ తెలుగిళ్ళలో ప్రసిద్ధి. మజ్జిగ పులుసును 'మోరు' అనే పేరుతో పిలిచేవారని "గారిలు బూరెలు చారులు మోరులు" అని ఉత్తర రామచరితంలో ప్రయోగాన్ని బట్టి తెలుస్తోంది. బియ్యప్పిండి, అల్లం తదితర సంబారాలు చేర్చి ఉండలు కట్టి మజ్జిగ పులుసులో వేసి వండిన ఉండల్ని 'మోరుండలు' అంటారు. వీటిని ఆపడల్లాగా తినవచ్చు.

మజ్జిగలో పంచదార లేక తేనె కలిపిన పానీయమే లసీ! ఇది హిందీ లేదా పంజాబీ పదం కావచ్చు. వేసవికాలంలో నిమగ్నం, జీలకర్ర పొడి, ఉప్పు, పంచదార కలిపి పొడినా ఆకులు వేసిన లసీ వడదెబ్బ తగలకుండా కాపాడుతుంది. దీన్ని 'సిగరి' అంటారు. శిఖరిణి అనే సంస్కృత పదానికి ఇది తెలుగు రూపం కావచ్చు. చిక్కని మజ్జిగ అయితే లసీ అనీ, వెన్న తీసేసి, నీళ్ళు ఎక్కువ కలిపితే 'డాస్' అనీ పిలుస్తారు. టర్కీలో Ayran, ఆర్మీనియాలో Than, పర్షియాలో Doogh, ఆల్బేనియాలో Dhalle అనే పానీయాలు ఇలాంటివే! గుర్రం పాలతో Kumiss అనే పానీయాన్ని మధ్య ఆసియా సైప్టీలు ఇష్టంగా తాగుతారట! పర్షియన్ ప్రబియోటిక్ అనేది మన మజ్జిగ పులుసు లాంటిదే! ఇందులో వెల్లుల్లి మసాలా బాగా కలిపి రొట్టెల్లో నంజుకుంటారు. పచ్చి పాలు పోసిన తోలు సంచీని గుమ్మానికి తగిలించి ఉంచితే, తలుపు తీసినప్పుడల్లా సంచీ కదిలి లోపల ఉన్న పాలు వాడికవే తోడుకొంటాయట. కాచేసిన పర్వతశ్రేణి ప్రాంతాల్లో దీన్ని 'కేఫీ' అంటారు. ఐర్లండ్లో తినే సోడా ఉప్పు, మజ్జిగతో చేసిన రొట్టెలు దొరుకుతాయి. మనవాళ్ళు కూడా బొంబాయి రవ్వ చేర్చి రవ్వట్టు చేస్తుంటారు.

మజ్జిగ వాడకం దక్షిణాదివారికున్నంతగా ఉత్తరాది వారికి లేదు. మధురా నగరిలో చల్లలమ్మబోయే అమ్మాయిల దారికి అడ్డం పడ్డాడు గానీ, తెలుగుకృష్ణుడు పెరుగులమ్మబోయేవారికి కాదు గదా!
- డా॥ జి.వి.పూర్ణచంద్రు

సోనియాకంత నవ్వెందుకో!

ఎందుకమ్మా సోనియా! అంత పగలపడి నవ్వుతున్నావు! నవ్వురాని మనోహాస్ కూడా మనోహాసంగా నవ్వుతున్నాడు. ఆ నవ్వుల విశేషాన్ని సొట్టబుగ్గల రాహుల్ మొబైల్ నందు భద్రపరుస్తున్న విశేషమేంబిటమ్మా! రాహుల్ రాజకీయ పీఠం అలంకరిస్తున్నాడని సంబరమా! సోనియమ్మా, నీ నవ్వును ఎన్నికల వరకూ కొంత దాచుకోవమ్మా!

మలేసియా తెలుగు సంఘం వారితో కలిసి నిర్వహిస్తున్న ప్రపంచ తెలుగు సమాఖ్య పదవ మహోసభలు

- ఇద్దరు అనుభవజ్ఞులూ, ఆత్మీయత మూర్తిభవించిన రథ సారథుల దక్షతన జరుగుతున్న సభలు! -

- విజయనామ సంగీతం తెలుగు విజయ మహోత్సవం -

సోదర సోదరీమణులకు అభినందనలు ప్రపంచ తెలుగు సమాఖ్య ఒక లాభాపేక్ష లేని, రాజకీయేతర సాంఘిక సేవా సంస్థగా ఇరువది సంవత్సరముల నుండి ప్రపంచం అంతటా విస్తరించి ఉన్న తెలుగువారి మధ్య సంఘీభావాన్ని పెంపొందించడానికి ఘనమైన మన వారసత్వం తెలుగు భాషా సాహిత్యాలు, సాంప్రదాయక, ఆధునిక కళలు క్షీణించిపోకుండా పదిలపరిచి భావితరాలవారికి అందించాలన్న సదాశయంతో కృషి చేస్తున్న విషయం విదితమే.

గడిచిన రెండు దశాబ్దాలుగా రెండేళ్లకొకసారి అంతర్జాతీయ మహోసభలు ద్వారాను, సభలు, సమావేశాల ద్వారాను విద్యార్థిష్టల పరంగానూ ఈ తన సేవా ధర్మాన్ని నిర్వహిస్తూ వస్తున్నది. ఇంతవరకూ చెన్నపురి, హైదరాబాదు, కొత్త ఢిల్లీ, విశాఖపట్టణం, సింగపూర్, బెంగళూరు, దుబాయ్, విజయవాడలలో ఈ సభలు జరిగాయి. కాగా, దశమ ద్వైవారిక అంతర్జాతీయ మహోసభలను ఈసారి కౌలాలంపూర్ (మలేసియా) నగరంలో 2013 ఏప్రిల్ 12, 13, 14 తేదీలలో సన్వే రిసార్ట్ హోటల్ ప్రాంగణంలో జరపాలన్న నిర్ణయం జరిగింది. ఈ సభలను ప్రపంచ తెలుగు సమాఖ్య మరియు తెలుగు మలేసియా సంస్థల అధ్యక్షులలో జరుగుచున్నవి. ఈ మూడు రోజుల సభల సందర్భంలో కవితా గోష్ఠిలూ, మనవైన కళారూపకాల ప్రదర్శనలు, సంగీతం ఉంటాయి. ఆయా రంగాలలో నిష్ణాతులైనవారు పాల్గొననున్నారు.

మన సమాఖ్య విశాఖపట్టణంలో ఒక అపురూపమైన చారిత్రక కళానిలయంగా 'తెలుగు సాంస్కృతిక నికేతనమ్' పేరిట ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారితో కలిసి నిర్మించే కృషి జరుగుతున్న విషయం కూడా తెలిసినదే. సుందరమైన కైలాసగిరి శిఖరాన ఈ కళానిలయం ఏర్పాటు అవుతున్నది. కాబట్టి మీరూ, మీ కుటుంబ సభ్యులూ, మిత్రులూ, మహోసభ ప్రతినిధులుగా చేరి సభల ఘనవిజయానికి తోడ్పడాలని మిమ్ములను సాదరంగా ఆహ్వానిస్తున్నాను.

వి.యల్. ఇందిరాదత్
సమాఖ్య అధ్యక్షులు

గౌరవనీయులైన తెలుగు పెద్దలకు, సమస్కారం, ప్రపంచ తెలుగు సమాఖ్య పదవ ద్వైవారిక మహో సభలు 2013 ఏప్రిల్ 12 నుండి 14 వరకు మలేసియాలో కౌలాలంపూర్ నందు జరగబోవు సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని మలేసియా తెలుగు సంఘం తరపున నేను మీ అందరినీ ఈ అంతర్జాతీయ మహోసభలకు హృదయపూర్వకంగా ఆహ్వానిస్తున్నాను. మొదటిసారిగా ఈ మహోసభ "విజయనామ ఉగాది" మరియు "విసీట్ మలేసియా 2013" సందర్భములో నిర్వహింపబడుచున్నది. ఈ సమావేశం దేశ మరియు విదేశీ తెలుగు ప్రతినిధులు కలిసి ఒకే అంతర్జాతీయ వేదికపై ఉగాది వేడుకలను జరుపుకొనుటకు గొప్ప అవకాశమని భావించవచ్చు. భిన్న జాతులు, మతాల సంస్కృతులతో విలసిల్లుతున్న మలేసియా దేశములో అన్నీ జాతుల, మతాలవారి హక్కులతో పాటు అల్ప సంఖ్యాకులైన తెలుగువారి భాషా, సంస్కృతి కూడా పరిరక్షింపబడుచునది. ప్రపంచంలో ప్రవాసాంధ్రులు అత్యధిక సంఖ్యలో నివసిస్తున్న దేశము మలేసియా అని చెప్పవచ్చు. మలేసియా దేశాన్ని చూసి, వారి ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించడం ఒక ప్రత్యేక అనుభూతి కాగలదు.

ఈ సమావేశంలో తెలుగు భాష మరియు సంస్కృతులకు సంబంధించిన అనేక అంశాలపై చర్చలు, సదస్సులు మరియు జాతీయ, అంతర్జాతీయంగాగల వాణిజ్య అవకాశాలపై సదస్సులు నిర్వహింపబడును. ఈ సందర్భములో తెలుగు భాషా సంస్కృతుల అభివృద్ధి మరియు వాణిజ్యపరమైన అంశాలపై ఆసక్తిగల ప్రతినిధులు "పేపర్ ప్రజెంటేషన్" ఇవ్వవచ్చును.

ఈ వేడుక జరుగు మూడు రోజుల పాటు సాయం సమయ వేళల జాతీయ, అంతర్జాతీయ కళాకారుల సంగీత, నృత్య ప్రదర్శనలతో పండుగ కోలాహలంతో నిండి ఉంటుంది.

ఈ కార్యక్రమములో పాల్గొనుటకు మీ పేరు నమోదు చేసుకొనగోరువారు ఈ సమావేశాల కార్యదర్శిని, పత్రికలో ఇవ్వబడిన ఈ-మెయిల్ ద్వారా వెంటనే సంప్రదించగలరు. ఈ సమావేశం అనుభూతులు మీ మదిలో చిరకాలం నిలిచిపోయే విధంగా నిర్వహించడం మా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను.

ఈ అంతర్జాతీయ వేదిక వద్ద మీ అందరి ఆగమనానికై నిరీక్షిస్తుంటాను. ధన్యవాదాలు.

డతో. డా. అచ్చయ్య కుమార్ రావు,
పి.జే.ఎస్; కె.ఎం.ఎస్; పి.జే.కె.
ప్రధాన అధ్యక్షుడు
మలేసియా తెలుగు సంఘం,
మహోసభ
కార్యనిర్వహణా
అధ్యక్షుడు

**మలేషియాలోని తెలుగువారు
ఆకాశమంత ఎత్తుకు ఎదిగి
మలేషియా ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందడం
ప్రపంచంలోని ఆంధ్రులు గ్రహించదగిన విషయం.**

- గోటి

శ్రీరస్తు శుభమస్తు ఆచంద్రతారార్క అన్యోన్యప్రాప్తిరస్తు!

- టివెనలందచేసేది టివ్యమైన వివాహం -

మన సాంప్రదాయంలో వివాహం మహదానందకర శుభశీలత నిండి ఉన్నది. వేదోసుసారమైన ఈ వివాహ శుభక్రతువును ఐదు రోజులపాటు ఆనంద మకరందకర సౌభాగ్య సంపన్న శుభకార్యంగా వధూవరులను లక్ష్మీనారాయణ స్వరూపులుగా సంభావించి జరపడమనేది సర్వ సంపత్కర, సత్సంతాన వృద్ధికర, వంశోన్నతిని ఊరి పెద్దలందరూ ఆశీర్వదించు, అనుక్రణం ఆనందాభిరంగా జరిపే మహోన్నత, మహాత్కరమైన పర్వం. ఊరి వృత్తి వర్ణాల వారందరినీ కలుపుకొనిపోయే కల్యాణప్రదమైనదే కాబట్టి కల్యాణం అన్నారు. రాజరియైన జనక మహారాజు లక్ష్మీనారాయణంశులైన సీతారామచంద్రుల వివాహం చేస్తూ,

ఇయం సీతామమ సుతా సహధర్మ చరితన

ప్రతిక్ర వ్రాం భద్రం తేపాణిం గృహిష్య పాణినా

- తన కుమార్తె సీత చేతని శ్రీరామచంద్రుని చేతికి తాకిస్తాడు. ఈ పద్మభావాన్ని వాల్మీకి పదసారానికనువుగా ఈ సీత నా కూతురు, నీ సహధర్మచారి, దీనినిగైకొనుమా కౌసల్యాసుత! నీకును భాసుర సుమమగు గ్రహింపు పాణింబాణన్ - సరిజోడుగా తెనిగించారు.

అందుకే వివాహం చేసేవారు, ఒకవైపు పసుపు, మరోవైపు కుంకుమ రంగుల కాగితంపై శుభలేఖను వేస్తూ, వివాహ మహోత్సవ ఆహ్వాన శుభపత్రిక పసుపురంగు కాగితం పసుపున

శ్లో|| జానక్యాః కమలాంజలిపుటేయాః పద్మరాగయతా

స్వస్థా రాఘవ మస్తకేచ విలసత్పుండ ప్రసూనాయతా |

ప్రస్తా శ్యామల కాయ కాంతి కలితాయః యింద్రనీలాయతాః

ముక్తాస్తా శుభదాభవంతు భవతా శ్రీరామవైవాహికాః ||

- తెలుగు వారిలో రాజుల సహితమూ, తమ ఇంటి కల్యాణమునకు పై లేఖను పట్టువస్త్రములపైగానీ, వెండిరేకులపై గానీ వ్రాయించి పంపేవారు. తరువాత కాగితము వచ్చి, తరువాత కాగితముపై విధంగా శ్లోకము ప్రారంభించి, ఇంటి పెద్ద పెరిట శుభలేఖలు వేసి పంపడం శుభప్రదంగా భావించేవారు. ఇప్పుడువచ్చి మారిపోయినా, జానకీరాముల కల్యాణ వైవాహిక శ్లోకం మాత్రము చాలామంది తెలుగువారి వివాహ పత్రాలపై మారిపోలేదు. ఇప్పుడు కొందరు వధూవరులే 'మా పెళ్ళికి రండి' శుభలేఖలు వేస్తున్నారు. నాకు ఫలూనా వారి అమ్మాయి, లీడా ఫలూనా వారి అబ్బాయితో పెండ్లియని పెళ్ళివేదిక, సుముహూర్తం తెలిపే వివాహ శుభలేఖ వ్రాతంతాన్ని డి.వి.డి.టి.సి.టి.లో తన ధ్వని ముద్రగా చేసి పంపుతున్నారు. ఓ జర్నలిస్టు తన పెళ్ళికి కాగితంపై బాక్సు కట్టి - 'హోయ్' నా పెళ్ళికి రా గురూ! జస్ట్ ఆఫ్ దే సమయం కేటాయించు గురూ! మీరూ, మీ ఇంట్లో వాళ్ళు భోజనం చేసి, బీడా వేసుకుని వెళ్ళాలి సుమా' అని వేసాడు.

గోపురం వారూ, వివేక్ వారూ మా ఇంటి పెళ్ళికి రండి!

శ్లో|| జానక్యాః కమలాంజలిపుటేయాః పద్మరాగయతా
స్వస్థా రాఘవ మస్తకేచ విలసత్పుండ ప్రసూనాయతా |
ప్రస్తా శ్యామల కాయ కాంతి కలితాయః యింద్రనీలాయతాః
ముక్తాస్తా శుభదాభవంతు భవతా శ్రీరామవైవాహికాః ||
ఈ శ్లోకంతోనే తెలుగువారింట శుభలేఖలు ప్రారంభమయ్యేవి. రాజుల కాలంలో పట్టువస్త్రాలపై రాయించి పంపేవారని చరిత్రకారులు చెబుతారు. వెండి రేకులపై బంగారు లక్షరాలతో చక్రవర్తులు శుభలేఖలు తయారుచేయించారని కథలుగా చెబుతారు. సామాన్య మధ్యతరగతి వారు మాత్రం ముహూర్త సమయాన్ని, పెళ్ళి జరిగే స్థలాన్ని స్వయంగా వెళ్ళి చెప్పి పిలిచేవారు. సాంప్రదాయం ఇప్పటికీనీ నిలదొక్కుకుని చెప్పడానికే ఈ వ్యాసం.

ఇలా వాళ్ళపై పెళ్ళికి వాళ్ళ పెళ్ళికి వాళ్ళే పిలుచుకునేనే పద్ధతి ప్రారంభమైంది. ఇంకో ఆయన పెండ్లి చేసుకొనే వధూవరుల ఫోటో ముఖచిత్రం వేసి 144 పేజీల శుభలేఖను పెళ్ళిపుస్తకంగా వేసారు. మరొకాయన సి.డి.ని వేయగానే మీకు చేతులెత్తి నమస్కారం చేస్తున్నాను. మా అమ్మాయి పెళ్ళి, మా బావగారి అబ్బాయితో జరుగుతున్నది. మీరు సకుటుంబంగా వచ్చి, వధూవరులను ఆశీర్వదించి సుష్టుగా భోజనం చేసి, మేమిచ్చే తాంబూలం వేసుకుని వెళ్ళాలి' అంటూ ఓ పట్టువస్త్రంపై వధూవరుల పేర్లూ చిత్రాలతో పంచారు.

ఇలాంటి భేషణాలు పోని, ఇరు ప్రముఖ వైశ్య కుటుంబాల వారు ఎటువంటి అడంబరములూ పోకుండా గోపురం కుంకుమం అధినేత వై.హరికృష్ణ తమ కుమార్తె ల||సౌ|| ప్రణవి క్రిష్ణను, 'వివేక్' అధినేత బి.కె. కోదండరామచెట్టి కుమారుడు చి|| బి.కె. విజయ్ వచ్చి వివాహం చేస్తూ, సాంప్రదాయబద్ధంగా పసుపు కుంకుమలతో నూతన వస్త్రాలు, పండు ఫలాలతో దంపతులు వచ్చి, సాంప్రదాయబద్ధంగా పిలవడం చూచి, ఎన్నో తరాల వెనుకటి ఆత్మీయతను స్ఫురింపచేసింది. మద్రాసులో ఉన్ననూ సాంప్రదాయం మరువని వైశ్య కుటుంబాల ఆహ్వాన పద్ధతికై ముగ్గుడన్ ఇంత విపులంగా వ్రాయవలసి వచ్చింది. వారిరువురూ ఐశ్వర్య హోదాను కూడా మరిచిపోయారు. ఇటువంటి ఆప్యాయతరంగులు ఈ నవన యుగంలో ఉన్నందుకూ మంగళాచరణ ఆశీస్సులు.

సీతాకల్యాణ వైభోగమే ప్రణవికృష్ణ కల్యాణం పరమానందమే. 'గోపురం' ఎత్తు మనసుతో 'వివేక్' వంత విజయ్ లు వియ్యమండారు!

కొండంత ఐశ్వర్యవంతులూ - కొండంత మనసులు కలవారూ వచ్చి టిలించారు.

చి||సౌ|| ప్రణవి కృష్ణ
చి|| కోదండ విజయ్
కోమలాంగి కావడం పసుపు కుంకుమల సౌభాగ్యవల్లెలా భాసిల్లాలని హరికృష్ణ - కృష్ణకుమారి కోదండరామ - నళినీ జయంతి వియ్యపు నెయ్యింపులు పసుపు ఉన్నంతవరకూ వర్ధిల్లాలని, పుంసాయ మోహనుండు శ్రీరాముడు, ఈ కారోబ్ధదళ లక్ష్మీమ్ సీతామ్ అంటూ సీతాదేవిను ప్రార్థిస్తూన్నాం.

హిందూ మతం పడమట దిక్కులో ప్రభవిస్తోంది!!

దైవభక్తి, హిందూ దేశ సాంప్రదాయాలూ సంస్కృతి, పండుగలు, కళలూ అక్కడే కుసుమించి సౌరభిస్తున్నాయ్, పాకీస్తాన్ విడిపోయిన 1947 సం॥ములో మనం హిందూ స్థానంగా ఏర్పరచుకొంటే ఎంతో బాగుండేది. విభజనకు అంగీకరించక పోయినా బాగుండేది. కానీ మన సనాతన ధర్మంలోని ఔదార్యం, క్షమాగుణం, సమాసమానత్వం, సర్వమానవులూ ఒకటే అన్న సఖ్యభావం మనరెక్కల్ని విరిచి కట్టేసింది. అందరూ మనవాళ్ళే, అందరూ భారత పౌరులే అనుకున్న సత్యభావం, సహనం మనకు ఎదురుదెబ్బను తీసాయి. అందరూ భారతీయులే అనుకున్న అతివిశ్వాసం మనల్ని మనకళ్ళతోనే పొడిచింది. అర్థ కాశ్మీర్ ఆజూద్ కాశ్మీర్ కావడం, శేషించిన అర్ధాన్ని కూడా దోచేద్దామనే కుతంత్రమూ, భారతీయ ముసుగులో ఉన్న ముప్పురులు జరిపే రోజువారీ కయ్యాలూ, రొచ్చుబాటూ మన పాలకుల్లో కపటివేషగాళ్ళుండడమూ ప్రమాదకరంగా పరిణమించింది. పౌరుల్లో క్రౌరులు దూరిపోయారు. హిందూ ధర్మ సంస్థలపై బడి దోచుకుంటున్నారు. హిందూ

గురువులను ఏ విచారణలు లేకుండా జైళ్ళపాలు చేస్తున్నారు. హిందూమతం ఒక విరాట్ విశాల త్రిమూర్తి స్వరూపమైన అశ్వత్థ వృక్షం. కాల వేగోద్భృతిలో, చరిత్ర గతిలో, అసంఖ్యాకమైన అనాగరిక పాశవిక సముదాయాలు ఈ వృక్షాన్ని నరికేశాయి. ఎన్నో మతాల జంఝామారుతాలు కూకటివేళ్లతో సహా పెకిలించేశాయి. అయినా, మోడు వారిని తొర్రల (తరువాయి 26వ పేజీలో)

గుణాలు వున్న వ్యక్తిని ఈ ప్రపంచంలో ఏ శక్తి అణచి వేయలేదు. సత్యం కోసం ఏదైనా త్యాగం చేయాలి. కాని, దేనికోసమో సత్యాన్ని బలి చేయ రాదు. ఆత్మ విశ్లేషణ, ఆత్మ సంశోధన, ఆత్మ పరిశోధన అనేవే మానవుడి పరమధర్మాలు. 'నేను' అనేది లేదనీ, అంతా 'నువ్వే'ననీ అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకోవాలి. కేవలం తన విద్యుక్త ధర్మాలని సక్రమంగా నిర్వహించడం వల్లే ఏ వ్యక్తయినా, గౌతమ బుద్ధుడు కావచ్చు. అన్నింటిని విస్తరించేది జీవనం. అన్నింటిని సంకోచింపజేసేది మరణం. ప్రేమ వ్యాకోచం, స్వార్థం సంకోచం. కనుక ప్రేమే జీవన సిద్ధాంతమైపోవాలి.

ప్రేమించేవాడు అమరుడవుతాడు. స్వార్థపరుడు జీవచ్ఛవంలా మారిపోతాడు. కనుక, అవ్యాజంగా ప్రేమని ప్రేమ కోసమే ప్రేమించాలి. అది మీ జీవన ధర్మంగా మీ ఉచ్చాసన, నిశ్వాసాలలో నిండిపోవాలి. మంచి ఉద్దేశ్యాలు, చిత్తశుద్ధి, అమేయమైన ప్రేమతో ఈ ప్రపంచాన్నే జయించ గలుగుతాము. ఏ జీవితో ఈ గుణాలన్నీ సముజ్జ్వలంగా భాసిస్తాయో ఆ వ్యక్తి ఈ అంధకార బంధురమైన ప్రపంచంలో వెలుగు నింపగల ఉత్తమ వ్యక్తుల్నే. నీ మనసులోకి రానివ్వాలి. మన్నిష్కలలోకి మంచి ఆలోచనలు ప్రవేశింపచేయాలి. మీ మన్నిష్కం, కండరాలూ, నరాలూ, శరీరంలోని ప్రతి భాగం పరమాత్ముడి కోసమే పరితపిస్తుంది. అదే, జీవన్ముక్తికీ, మోక్షానికీ దారితీస్తుంది అన్నారు.

- స్వామి వివేకానంద

హిందూ మతమును కాషాయరంగు అనవద్దు...

హిందూ మతం కేవలం విశ్వాసం కాదు. అనేకానేక తర్కాల వల్ల సంతరించుకున్న తార్కిక జ్ఞానానికీ ఆత్మైక సత్యానికీ, అనుభవైక వేద్యమైన, అప్రతర్కమైన దివ్యానుభవానికీ ప్రతీక. ప్రపంచ చరిత్రలో, మానవ మేధకీ, హృదయానికీ పరిపూర్ణమైన స్వేచ్ఛని ప్రసాదించి వ్యక్తి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఇనుమడింపజేసి తనలోని శక్తియుక్తులని గ్రహించేలా చేయగలిగింది ఒక్క హిందూమతమే.

హిందూ మతం అంటే స్వేచ్ఛ. భగవంతుడి గురించి స్వచ్ఛందంగా ఆలోచించ గలిగిన సమర్థత, ఆధ్యాత్మికతని ఆకళించుకుని అందులో విలీనం కావడానికీ మానవుడు ఏ అవధులూ, హద్దులూ లేకుండా అంతరిక్షంలో కూడా పయనించేలా చేయగలిగింది హిందూమతమే అన్నారు. - డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణ

నేను నా ప్రజలకి చేయవలసిన సేవలూ, వాళ్ల విషయంలో నిర్వహించాల్సిన విద్యుక్త ధర్మాలూ ఈ జన్మలో పూర్తి చేయలేకపోతే మళ్లీ 200 సార్లు జన్మ ఎత్తడానికి కూడా నేను సంసిద్ధమే! నాలో దేశభక్తి అంతరించుకుపోయింది. అన్ని హర్షించుకుపోయాయి. ఇప్పుడు నేను లీనమయ్యేది కేవలం ఆ జగన్మాతలోనే.

మతమంటే మనిషిలో దైవత్వాన్ని రూపొందించగలగాలి! మతం మూర్ఖుడిని మనిషిగానూ, మనిషిని దేవుడిగానూ తీర్చిదిద్దాలి. ఏ వ్యక్తి అయినా రాజకీయంగా, సామాజికంగా స్వాతంత్ర్యం సంతరించుకోవచ్చు. కాని, తన వాంఛలకి బానిసైతే స్థిరమైన సంతోషం, స్వతంత్రత లభించవు. ప్రతి జీవితోనూ పరమాత్ముడు వున్నాడు. అంతకు మించిన పరమాత్మ వేరే ఎక్కడా లేదు. అంచేతే, "జీవుల సేవే దేవుడి సేవ" అనుకుంటాను. అందరిలోని భగవంతుడిని ఆరాధించే గుణం ఉండాలి. ఆకలితో వున్న కుక్కకి పట్టడన్నం పెట్టి ఆ కుక్కలో కూడా భగవంతుడిని చూడగలిగిననాడు మీకు సర్వే సర్వత్రా దేవుడే గోచరిస్తాడు. నిస్వార్థమే దేవుడు. ఏ వ్యక్తయినా సింహాసనం అధిష్టించవచ్చు. భగవంతుణ్ణి తనలో నివసంపచేయవచ్చు. తనలో అహంభావం పురివిప్పుకుండా చూసుకుంటే అన్నిటా, అంతటా దేవుడే చూడొచ్చు. "అన్ని మతాలు ప్రబోధించేది దేవుడొక్కడే" అన్న సత్యం అందరూ ఆకళించుకునేలా చేయాలి. ఈ ప్రపంచానికి వెలుతురిచ్చేది ఎవరూ?

భూమిని దేవతగా ఆరాధించాలి. సత్యం, స్వచ్ఛతా, నిస్వార్థం అనే

స్వర సాహిత్యం సుస్వరం కోల్పోయింది!

కాళి కాళి అంటూ హేలదాగే పెద్దించి కెక్కాడు!

హరిలో రంగా హరి అన్నాడో, లేదో ఆ ఇంట్లోని కిలో రూపాయి కిచ్చే రేషన్ బియ్యన్ని బోకుక్కుమని హరిదాసు నెత్తినున్న గిన్నెలో పోసారు. ఏంటమ్మా! ఎప్పుడు పోయని కిలో బియ్యన్ని పోసారు- అంటూ నివ్వెరపోయాడు. హరి నామస్మరణ చేసే నీకయినా ఆ బియ్యంలోని ముతకవాసనా పురుగులు పోతాయని పోసానురా! అయ్యగారు సంక్రాంతికి ఎవరోచ్చినా లేదనకుండా బస్తాలోని బియ్యం కిలో కిలో చొప్పున ధర్మం చేసేయమన్నారు! అంది ఆవిడ.

అమ్మా! కలో గంజో తిని మేమూ పిల్లలం బ్రతుకుతున్నాం. మాయింట్లోకిలాటి బియ్యం పోసి రోగాలు పాలు సేయకు తల్లీ- అంటూ 'అలో రంగా అరి' అంటూ పరుగు పరుగున వెళ్ళడం జూచి- పక్కనే ఉన్న పోకిరి కుర్రాళ్ళు 'గొబ్బెమ్మల ఆకారంలో రాళ్ళు పోసి చుట్టూ తిరుగుతూ, చప్పట్లు చరుస్తూ-

గొబ్బీయల్లో గొబ్బీయల్లో
జనం సొమ్ము జెల్లకొట్టి కొట్టేయాలో
గనులన్నీ తప్పిపోసి మెక్కియాలో
భూములన్నీ చుట్టబెట్టి నొక్కేయాలో
పథకాల వంకెట్టి పంచేయాలో
ఖజానా కాసులన్నీ లాగేయాలో
ఎదురొస్తే ఎదురెట్టి ఏకేయాలో

సిగ్గు శరమ లేక ఊరేగాలో
గొబ్బీయల్లో గొబ్బీయల్లో (ఎ.వి. హెచ్.ఎన్. శర్మకు కృతజ్ఞతతో)
-వెనక్కి తిరిగి ఆ పాట విని, అవెవరి గొంతులో తెలుసుకుని ఉడాయించాడు.
ఇంతలో అదృశ్యస్వరం- 'అయ్యో! హరిదాసూ భయపడకు. నేను గనుక అధికారంలోకి వస్తే నీ కష్టాలు తీరిపోతాయి. ఇట్టి గిన్నె బదులు బంగారు గిన్నెనే నెత్తిపెట్టుకుని అడుక్కోవచ్చు అన్నాడు. ఆ మాటలను విన్నదాసు 'రంగరంగవారీ' చిదతలు వెనక్కి పెట్టుకుని పరుగే పరుగు.

(25వ పేజీ తరువాయిః)
లోంచీ, కూలిపోయిన కుడ్యాలలోంచీ, కిసలయిందే లవలీ నికుంజాలలా, హిందు మతం అంకురిస్తూనే వుంటుంది. మొలకలేసీ, మొగ్గలు తొడిగి, పువ్వులై కాదులై, పళ్లె, భారతీయ సాంస్కృతిక జనజీవనవనిలో, నిత్యపసంతాలు వెల్లివిరుస్తూనే వుంటాయి. కారణం, హిందుమతం, ఏ కొద్దిమంది ప్రవక్తల అభిమతం కాదు. ప్రబోధకులు ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతాల రాధాంతమా కాదు. దంత వేదాంతాల ఉదంతమా కాదు. కరడు గట్టిని మోధ్యాల వృత్తాంతామా కాదు. అగ్రపర్ణాల, జాతుల సొంతమా కాదు. రాచరికాలను సైతం తన గుప్పెట్లో పెట్టుకున్న మతాధిక్య వ్యవస్థకి హిందూ మతంలో చోటు లేదు. నిజానికి హిందూ మతం అనే పేరు ఆవిర్భవించి సహస్రాబ్దాలయింది. అనుశ్చతమైన, అనంతమైన, వేద సంస్కృతి, నాగరికతల మూలమైన ఆర్ష విజ్ఞాన ధర్మాల చెలమలలోంచి చివ్వున ఊరికి వైకెగిన సజీవ, సారస్వ, స్వారస్వ సర్వజనుల సుఖైక జీవ రసధార హిందూమతం. ఆర్ష ధర్మజనితమైన హిందూమతమనే మహా తరువు ఏనాడూ ఎండిపోలేదు. ఎండిపోదు. ఈ అవిరళ చైతన్య ప్రవంతి ఎప్పుడూ యింకిపోదు.

ఆ సత్యం ఆకళించుకున్నాడు కనుకనే, గౌతమబుద్ధుడు సైతం అనాడు హిందు మతంలోని శిష్ట సంప్రదాయాలను నెలకొల్పి, బౌద్ధమత ప్రతిపాదకుడయ్యాడు. ఆ తరువాత, హిందూమతం భరతావనిలో లుప్తమైనా, నేల నాలుగు చెరుగులా వ్యాపించి, శ్రీలంక, బర్మా, జపాన్ వంటి దేశాలకి కూడా విస్తరించింది. హిందూ మత ప్రాశస్త్యం ఆకళించుకున్నాడు కనుకనే, అక్బర్ చక్రవర్తి కూడా, హిందూ - ఇస్లాం మత సిద్ధాంతాలని మేళవించి, దీన్ - ఇల్లాహీ మతం ప్రతిపాదించాడు. ఆయన పరిపాలన కాలంలో, హిందూ, మహమ్మదీయులలో సామరస్యం చోటుచేసు కుంది. అది శంకర భగవత్పదులు కూడా అమలమైన అర్వ ధర్మాన్ని పునరుద్ధరించి అద్వైత, సిద్ధాంత ప్రతిపాదకులయ్యారు. బౌద్ధమైనా, జైనమైనా, సిక్కు మత మైనా, అద్వైతమైనా, విశిష్టాద్వైతమైనా, ద్వైతమైనా, ఆర్వ విజ్ఞాన సంభరితమైన హిందూ మత "మహా మహిరుహం శాఖోపశాఖలే". ఆయా మతాచారాల లోనూ, సంప్రదాయాలలోనూ హిందూ మత విధానాలు ప్రస్ఫుటంగా అగుపిస్తాయి. మొగల్ చక్రవర్తులూ, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులూ, ఆర్థికంగా భారతీయులని అణచి వేయగలిగారేమో కాని, హిందూ మతాన్ని మాత్రం కూలతోయలేకపోయారు. ఎవరో కొందరు, మహ్మద్ ఘోరి, గజనీలాంటి మతమోఢ్యులు భారతీయ దేవాలయాలనీ, శిల్ప సంపదలనీ ముక్కచెక్కలు చేసినా, ముమ్మూర్తులతో, ముక్కోట్టి దేవతలతో మానవుడి మనోమయ, జ్ఞానమయ, ఆనందమయ కోశాలని ఆవరించిన హిందూమతం చెక్కుచెదరలేదు. ప్రాక్ పశ్చిమ దేశాలు కూడా, హిందూమత ప్రాశస్త్యాన్ని ఆకళించుకున్నాయి. స్వామి వివేకానంద, ప్రభూపాద (శివానంద), దయానంద సరస్వతీ, పరమహంస యోగానంద లాంటి మహాయోగివుల ప్రపంచ పర్యటనలతో, హిందూ మత వైశిష్ట్యం విశ్వమంతా వెల్లివిరిసింది. చివరికి, అంత స్పృందరాన్ని లేశమైనా పట్టించుకోని హాలీవుడ్ సెలబ్రిటీస్ సైతం

హిందూమతం అవలంబించడానికి ముందుకు రావడం, భారతీయ సంస్కృతినీ, సంప్రదాయాలనీ అనుకరించడానికీ, అనుసరించడానికీ తహతహలాడడం చూస్తూనే ఉన్నాం. హిందూమతం గురించి వాళ్లకి సవ్యమైన, సక్రమమైన, సమగ్రమైన అవగాహన కల్పించడం మన కర్తవ్యం ఇంకా ఉన్నది. జూలియన్ రాబర్ట్ లాంటి విశ్వవిఖ్యాత హాలీవుడ్ నటీమణులు కూడా హిందూమతం అవలంబించడానికి మనసా, వాచ, కర్మణ సంసిద్ధులవుతున్న తరుణమిది.

అఖండ భరత ఖండంలో ప్రభవించిన ఒక సనాతన సంప్రదాయం. ఆ రోజుల్లో హిందూమతం, హిందూ మతాన్ని సనాతన ధర్మంగా అభివర్ణించారు. వేదోక్తమైన భక్తితత్వాన్నీ, శైవ వైష్ణవ సంప్రదాయాన్నీ, యోగ విన్యాసాలని కూడా అంతర్నితం చేసుకున్న వివిధ వర్ణాధ్వం హిందూమతం. మానవ జీవన దైనిందిన కార్యక్రమాలని, నియతికృతంగా, నియమబద్ధంగా నిర్వచించిన అనర్థ ధర్మమే హిందూ ధర్మం.

క్రీస్తునిదీ, ఇస్లాంల కన్నా హిందూమతం ప్రపంచంలోనే బహుళ జనాదరణ పొందిన మతం. ప్రజాస్వామ్య అలౌకిక సిద్ధాంతబద్ధమైన భారతదేశంలోనే దాదాపు ఒక మిలియన్ జనాభా హిందూమతానికే చెందుతారు.

చతుర్వేదోక్తమైన హిందూ ధర్మ గ్రంథాలని, శ్రుతి, స్మృతులుగా విభజించారు. ఇవన్నీ సైద్ధాంతిక, తాత్విక, పౌరాణిక ప్రాశస్త్యాలు వివరాలని కూలంకషంగా అందిస్తాయి. గీతాచార్యుడు మహాభారతంలో అర్జునుడిని ప్రబోధించిన శ్రీమత్ భగవద్గీత, రామాయణంలో, ఇక్ష్వాకు కుల గురువు వశిష్టుడు, శ్రీరాముడికి బోధించిన వశిష్ట గీత, చతుర్వేద, వేదాంగాల, ఉపనిషత్తుల, అష్టాదశ పురాణాల సారమే హిందూమతం. వివిధ విశ్వాసాల, ఆలోచనల, అభిమతాల త్రివేణి సంగమం. కర్మ సిద్ధాంతానికి మార్గదర్శనం కల్పించింది.

ఇలా, నిర్వచించిన కర్మ నిరంతరం, నిరంతరాయంగా, ఈ విశ్వ సృష్టి స్థితి లయలలో కొనసాగుతూనే వుంటుంది.

మలేషియా తెలుగు మిత్రులకు కృతజ్ఞతలు!

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భముగా తిరుపతి వెదుతూ ఎందరో ప్రముఖాంధ్ర అభిమానులు గోబేటి శ్రీరామారావు గృహానికి భార్య బిడ్డలతో వచ్చి అభినందనలంద చేస్తూ నిండుగు నూరేండ్లు నీవు వర్ణిల్లావి. మలేషియాకు వచ్చి మా గృహాల్లో నీవు పాదం పెట్టాలి. ఆతిథ్యం తీసుకోవాలి.

7-3-2013న నీ 81వ పుట్టినిరోజును మా మలేషియాలో చేస్తాం. ముందుగానే నీవు రావాలి. మా తెలుగువాళ్ళ పుణ్యరాశివి. నీ వేరును కలకాలం మా గుండెల్లో దాచుకుంటాం - అనీ అనగానే నా గుండెలో ఉన్న బాధంతా మాయమైపోయింది. ఏంబిచ్చి వారి ఋణం తీర్చుకోగలను - వారందరూ ఆచంద్రతారారామూ ఆరోగ్య సౌభాగ్యాలతో వర్ణిల్లాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

- గోబేటి శ్రీరామారావు